

Statenvoorstel 17/17 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 8 mei 2017

PS-vergadering :

Datum

4 april 2017

Documentnummer

GS: 4152825

PS: 4170825

Onderwerp

Vierde wijzigingsverordening Verordening treasury Noord-Brabant

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

De rendementen die de provincie ontvangt op de uitzettingen staan onder grote druk als gevolg van de lage marktrente. Rendementsdoelstellingen zijn daardoor steeds lastiger te behalen. Uw Staten hebben ons college verzocht te onderzoeken of er mogelijkheden zijn de rendementen op het vermogen te verbeteren. Via een [Statenmededeling](#) hebben wij uw Staten geïnformeerd over de door ons uitgevoerde evaluatie van het vermogensbeheer, en het daarop gebaseerde advies om het rendement van de obligatieportefeuilles verder te optimaliseren zonder de risico's toe te laten nemen. Dit leidt tot de voorgestelde wijzigingen van de Verordening treasury, die strekt tot optimalisatie van de obligatieportefeuilles en verbetering van de rendementen:

- De minimale rating van obligaties die worden aangeschaft te bepalen op AA-minus, zonder dat daarbij sprake is van een onaanvaardbaar risico.
- Het aandeel van de Immunisatieportefeuille dat mag worden uitgezet bij andere decentrale overheden te verhogen van 50% naar 75%.

Het voorstel

De Vierde wijzigingsverordening Verordening treasury Noord-Brabant vast te stellen.

Aanleiding

De rendementen die de provincie ontvangt op de uitzettingen staan onder grote druk. Door de lage marktrente wordt het steeds moeilijker de rendementsdoelstellingen te behalen, namelijk een rendement op de immunisatieportefeuille van € 122,5 miljoen per jaar.

In 2016 is de evaluatie van het vermogensbeheer afgerond. Daarin worden verbeteringen voorgesteld. Daarnaast hebben uw Staten bij de voorbereidende bespreking van de Perspectiefnota 2017 ons gevraagd te onderzoeken hoe het rendement op de beleggingen verder kan worden verbeterd. Wij stellen uw Staten daarom voor een rendementsverbetering in twee stappen uit te voeren:

- De eerste stap is het verkopen van een deel van de obligatieportefeuille en de opbrengst daarvan te storten in de schatkist.
- De tweede stap betreft een aanpassing van de Verordening treasury Noord-Brabant. Deze stap moet het mogelijk maken obligaties aan te kopen met een AA-minus rating. Binnen de huidige Verordening treasury is dat niet mogelijk en mogen alleen obligaties worden aangeschaft met een AAA rating.

Beide stappen leveren over de jaren 2017 – 2021 een extra rendement op en kunnen oplopen tot in totaal ongeveer € 48 miljoen.

Aanvullend voorstel voor aanpassing van de Verordening treasury is wijziging van het maximale aandeel leningen dat we kunnen verstrekken aan decentrale overheden waarmee de provincie geen toezichtrelatie heeft. Wij stellen voor dit aandeel te vergroten van 50% naar 75% van de Immunisatieportefeuille. De obligatiepositie in de Immunisatieportefeuille wordt steeds kleiner. Uiteindelijk zullen alle obligaties uit de Immunisatieportefeuille zijn verdwenen. Vrijvallende bedragen dienen blijvend te worden herbelegd. Hiertoe bestaan momenteel drie mogelijkheden, namelijk:

- 1) herbeleggen in de schatkist;
 - 2) herbeleggen middels uitzettingen in de publieke taak; en
 - 3) herbelegging middels uitzettingen bij leningen aan decentrale overheden.
- Leningen aan decentrale overheden hebben een iets beter rendement dan deposito's in de schatkist (bij gelijke looptijden). Het financiële risico bij leningen aan decentrale overheden is in de praktijk gelijk aan deposito's in de schatkist. Deze aanpassing kan op lange termijn, na 2 jaar, een extra rendement opleveren van € 1,5 miljoen tot € 3 miljoen per jaar.

In de Verordening treasury Noord-Brabant heeft de provincie zelf bepaald welke criteria in acht moeten worden genomen bij de uitzettingen. De criteria in de verordening zijn strenger dan de wet voorschrijft.

De voorgestelde wijzigingen van de Verordening treasury Noord-Brabant zijn nog steeds bijzonder veilig en passen ruim binnen de wettelijke regels.

Bevoegdheid

De provincie is wettelijk verplicht een verordening over treasury vast te stellen. Provinciale Staten zijn hiertoe bevoegd. In de Verordening treasury Noord-Brabant worden de kaders en regels vastgelegd waarbinnen Gedeputeerde Staten het beleid moeten uitvoeren. De nadere uitwerking van de regels leggen Gedeputeerde Staten vast in een Treasury Statuut.

Datum

4 april 2017

Documentnummer

GS: 4152825

PS: 4170825

Doel

Met de voorgestelde wijzigingen kunnen Europese obligaties van landen en banken worden aangeschaft met een rating van AA-minus. Daardoor kan een beter rendement behaald worden op de obligatieportefeuille dat kan oplopen tot totaal € 20 miljoen. Daarnaast kan een groter deel van de immunisatieportefeuille worden uitgezet in leningen aan overige decentrale overheden. Dat levert 0,2% tot 0,5% hoger rendement dan deposito's in de schakist: € 1,5 miljoen tot € 3 miljoen per jaar.

Datum

4 april 2017

Documentnummer

GS: 4152825

PS: 4170825

Argumenten

1.1 Door obligaties te kopen met een AA rating verbetert het rendement op de obligatieportefeuille.

De kredietwaardigheid bij de beoordeling van beleggingen en andere uitzettingen wordt gemeten in ratings. Naarmate een belegging of een lening of andere investering een hogere rating heeft, is de kredietwaardigheid beter en zal in de regel de beloning (rente) lager zijn.

De provincie heeft in de huidige verordening vastgelegd dat uitzettingen moeten voldoen aan de hoogste kredietwaardigheid: bij aanschaf altijd AAA. Wij stellen uw Staten voor in de toekomst ook een rating van AA (zowel AA-plus, AA als AA-minus) te accepteren. Een rating van AA-minus reflecteert nog steeds een bijzonder goede kredietwaardigheid. Dat blijkt onder meer uit de ondergrens die in de wetgeving is vastgelegd. Uitzettingen aan financiële ondernemingen moeten namelijk onder de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) ten minste een rating van A hebben. Daarbij geldt dat de betreffende financiële onderneming gevestigd moet zijn in een land met een AA-rating. AA zit daar nog boven.

Voor staatsobligaties gelden in de wet geen limieten. In de huidige verordening is de limiet van AAA-rating voor Rijksoverheden van toepassing. Voorstel is dit aan te passen naar AA-minus rating.

1.2 Door een groter aandeel van onze uitzettingen uit te voeren met leningen aan gemeenten en andere decentrale overheden verhogen we de opbrengst uit het vermogensbeheer.

Nieuwe uitzettingen mogen binnen het regime van verplicht schatkistbankieren uitsluitend worden ondergebracht bij de schakist: het ministerie van Financiën. De vergoeding die daarvoor geldt, is gelijk aan de rente die de Nederlandse staat betaalt op de geld- en kapitaalmarkt, met momenteel een ondergrens van 0%. De Nederlandse staat is één van de weinige Europese staten die op dit moment beschikt over een AAA rating. Die hoge kredietwaardigheid gaat gepaard met een lage rentevergoeding.

Enige uitzondering voor het verplicht schatkistbankieren is het verstrekken van leningen aan gemeenten en andere openbare lichamen in Nederland voor zover daarmee geen toezichtrelatie bestaat. Een lening aan een Nederlands openbaar lichaam levert een iets beter rendement op dan bij de Nederlandse staat, terwijl het risico vrijwel onveranderd is. Afhankelijk van instrument, looptijd

en marktomstandigheden kan dat oplopen van 0,2% tot 0,5%. Dat is niet veel, maar zeker bij absoluut lage renteniveaus kan dat toch een interessant verschil opleveren.

Datum

4 april 2017

Documentnummer

GS: 4152825

PS: 4170825

1.3 Het beleid van de provincie bij de uitzettingen blijft nog steeds bijzonder voorzichtig.

Binnen de context van de totale risicobeheersing blijft de provincie na deze aanpassing van de Verordening treasury nog zeer veilig en behoedzaam opereren. De provincie blijft ruim binnen de wettelijke grenzen. Die wettelijke grens ligt bij een rating van A. De provincie Noord-Brabant hanteert voor zichzelf een grens van AA-minus. Ook in vergelijking met het beleid van de andere provincies blijven we zeer veilig opereren. Vrijwel alle overige provincies stellen de grens bij hun uitzettingen beleid gelijk aan de wettelijke grenzen.

1.4 Het Treasury Committee heeft positief geadviseerd.

Het Treasury Committee heeft de voorstellen besproken en heeft een positief advies gegeven over de voorgestelde wijzigingen. De accountant van de provincie, die deelneemt in de besprekingen in het Treasury Committee, heeft bevestigd dat de voorgestelde wijzigingen rechtmatig zijn.

Bureau Zanders heeft als adviseur van de provincie een positief advies gegeven over deze voorstellen.

Kanttekeningen

1.1 Het aanschaffen van obligaties met een AA rating leidt tot een beperkt groter risico van de provincie bij haar beleggingen.

Uitzettingen met een AA rating zijn minder kredietwaardig dan uitzettingen met een AAA rating. Echter, veel van de obligaties die de provincie in portefeuille heeft en die bij aanschaf een AAA hadden, hebben door de crisis op de financiële markten inmiddels een AA rating. Indien deze obligaties geruimd worden tegen andere AA obligaties of in portefeuille blijven, neemt de kredietwaardigheid van de portefeuille niet af en wordt het risico op deze beleggingen niet groter.

Ook na inwerkingtreding van de voorgestelde wijziging blijft het risico zeer aanvaardbaar. Een betere spreiding over meer partijen is mogelijk. Daardoor is ook een betere afweging te maken tussen risico en rendement.

1.2 De liquiditeit van de immunisatieportefeuille neemt af doordat een groter deel wordt belegd in onderhandse leningen aan decentrale overheden.

Onderhandse leningen zijn minder "liquide", oftewel deze zijn minder goed verhandelbaar dan beursgenoteerde obligaties. Indien het maximale deel van de leningen aan decentrale overheden wordt verhoogd van 50% naar 75% bestaat de kans dat de volledige Immunisatieportefeuille bestaat uit minder goed verhandelbare of niet verhandelbare titels. Immers, maximaal 25% van de Immunisatieportefeuille kan uitgezet worden in (naar verwachting ook onderhandse) leningen vanuit de publieke taak.

Echter, de beleggingen van de Immunisatieportefeuille kennen een goede spreiding waarbij regelmatig titels vrijvallen en worden afgelost. Ook rentebetalingen zorgen voor liquiditeit. De kans dat de provincie hierdoor in liquiditeitsproblemen komt is erg klein. Mocht zich dat voordoen, dan kan de provincie dat altijd oplossen met enerzijds verkopen (cederen) van onderhandse leningen of het aantrekken van een (kortlopende) kasgeldlening. Ook kunnen deposito's aangehouden bij de schatkist worden afgebroken indien het vermogen per direct benodigd is voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij vindt wel afrekening tegen marktwaarde plaats.

Datum

4 april 2017

Documentnummer

GS: 4152825

PS: 4170825

Financiën

De wijziging van de Verordening treasury Noord-Brabant heeft geen directe financiële gevolgen. Na de wijziging kunnen de rendementen op de beleggingen van de provincie verder worden geoptimaliseerd vergeleken met de uitzettingen binnen de kaders van de huidige Verordening treasury Noord-Brabant.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Planning

Uw Staten zullen via het Platform Planning & Control en via de reguliere P&C cyclus over de verdere voortgang worden geïnformeerd indien daartoe aanleiding bestaat.

Bijlagen

Geen.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: mevrouw M.C.A. Buuron, (073) 680 88 21,
mbuuron@brabant.nl, cluster Bedrijfsvoering van eenheid Directeur
Bedrijfsvoering / CIO.

Opdrachtnemer: de heer M.A.P.M. Spijkers, (073) 681 20 36,
mspijkers@brabant.nl, afdeling Financiën, Planning en Control van cluster
Bedrijfsvoering.

Datum

4 april 2017

Documentnummer

GS: 4152825

PS: 4170825